

‘Ik ben verantwoordelijk, niet schuldig’

tekst michiel highton beeld

Hoe is het met Maurice de Hond na de val van Newconomy? Beter dan menigeen denkt, zegt hijzelf. ‘Ik zit niet gefrustreerd op de bank. Ondernemen, betekent het risico lopen dat het project mislukt. Dat is in dit geval gebeurd.’ De Hond over de schuldvraag, de oorzaak en de toekomst.

Er is bijna tweehonderd miljoen gulden door beleggers, banken en investeerders in Newconomy gestoken. Hoeveel is daarvan nog over?

Het bedrag is vrijwel volledig verdampt. De kans dat daarvan nog een aanzienlijk deel wordt terugverdiend, is bijzonder klein.

Durft u nog over straat?

Waarom niet?

Misschien zijn er beleggers die erg teleurgesteld in u zijn. Een jaar nadat ze geld in uw bedrijf staken, is er vrijwel niets meer van over van Newconomy.

Als ik tot nu toe per email vier vervelende reacties heb gekregen van boze beleggers is dat veel. U moet één ding niet vergeten, het aandeel Newconomy stond op een gegeven moment boven de twintig euro, dus ver boven de introductieprijs (10,50 euro). Beleggers hebben tot vijf maanden ná de beursgang kans gehad de aandelen met winst te verkopen. Wij zijn dus, in tegenstelling tot Worldonline, niet direct na de introductie onderuit gegaan. Ik ben beleggers tegengekomen die veel geld hebben verloren, maar ook zo eerlijk waren te zeggen: ‘Ik had eerder moeten verkopen.’

Maar geen belegger die kon bevroeden dat Newconomy op zo’n chaos zou uitmonden.

Newconomy is tijdens mijn schorsing op een totale soap uitgedraaid. Het was puur volksvermaak. Nooit eerder in de Nederlandse bedrijfsgeschiedenis is het voorgekomen dat een bestuurder die zich tegen zijn schorsing verzette, weer terug op zijn plek kwam. De schorsing en met name alle daaruit vloeiende consequenties, heeft veel schade aangebracht, onherstelbare schade. Begrijp me goed, ik probeer de verantwoordelijkheid niet van mij af te schuiven. Ík was als CEO eindverantwoordelijk voor een belangrijk deel van de ontstane situatie, daar loop ik niet voor weg Maar ik ben ervan overtuigd dat ik onder normale omstandigheden, dus als de schorsing niet had plaatsgevonden, in staat was geweest een oplossing te vinden voor de moeilijke periode waarin Newconomy op dat moment verkeerde.

Twee maanden na uw schorsing keerde u weer terug op uw plek. Om na enkele weken weer op te stappen met het argument dat uw rol was uitgespeeld. Had u zich dat niet van tevoren kunnen bedenken?

Ik moest wel terug. Ik heb mijn schorsing aangevochten, het is dan een beetje raar om op het moment dát je na zes weken terugkan, dat niet doet. Maar wat ik aantrof was erger dan ik had kunnen bedenken. Ik vergelijk het wel eens met Koeweit nadat de Irakezen waren weggetrokken: alles was kapot. Maar ik had nog wel enige hoop, we leefden in maart en er was een kans dat de marktsituatie nog zou verbeteren. Dat gebeurde dus niet. Wel kon ik gelukkig oplossingen vinden voor de meest actuele problemen. Toen bleek dat de markt daarna nog verder verslechterde en ook bleek mijn meerwaarde voor bedrijf uiterst beperkt werd, heb ik, in goed overleg met de nieuwe Raad van Commissarissen in augustus besloten dat ik de consequenties voor de mislukking die Newconomy was geworden, moest dragen. Het was inmiddels zo'n mislukking geworden, dat ik niet kon zeggen: 'ik blijf vrolijk zitten'. Ik legde daarmee verantwoording af naar de buitenwereld. Zonder daarbij overigens een klote gevoel te hebben. Als je iets onderneemt, kan het mislukken en daarmee moet je ook om kunnen gaan.

Bekijkt u de val van uw bedrijf werkelijk zo luchtig. De consequenties voor uw persoon kunnen vrij groot zijn. Is bijvoorbeeld uw reputatie als ondernemer niet ernstig aangetast?

Ongetwijfeld. Maar het zij zo. In 1986 heb ik een verkiezingsuitslag voorspeld die helemaal niet uitkwam. Toen was mijn reputatie als marktonderzoeker aangetast. Maar ik ben niet stil in hoekje gaan zitten, maar gewoon doorgedaan en bij volgende verkiezingen heb ik weer een juiste uitslag voorspeld. Als ik wakker zou liggen over mijn reputatie, had ik niet met Newconomy hoeven beginnen. Nogmaals, als je iets onderneemt, weet je dat het risico bestaat dat het mislukt. In het geval van Newconomy is dat gebeurd. Ik weet van mijzelf dat ik keihard mijn best heb gedaan. En dat bij de beursgang van Newconomy het bedrijfsplan door heel veel mensen zoals beleggers, bankiers, analisten, commissarissen, aandeelhouders, en bestuurders als goed en haalbaar is bestempeld.

Lijdt u aan schuldgevoel?

Nee. Ik ben geen een of andere zot geweest die iets volstrekt krankzinnigs heeft ondernomen. Het klinkt misschien een beetje vreemd, maar ik ben opgelucht dat Newconomy niet het enige internetbedrijf is dat is omgevallen. Dat had pas echt triest geweest, als Newconomy als enige slecht had gepresteerd. Het feit dat de hele internetsector op zijn gat ligt omdat de markt tegen zit, maakt het verhaal van Newconomy verklaarbaar. Op het menselijke vlak valt mij niets te verwijten. Ik heb niet in het geheim aandelen verkocht, heb niet zitten rommelen.

Waar ik mij wel rot tegenover voel, zijn mensen die ik persoonlijk ken en die aandelen hebben gekocht en verloren. Mensen die 5000 gulden, zuur verdiend geld, zijn kwijtgeraakt. Dat vind ik erg lullig voor ze. Die hebben in Newconomy geïnvesteerd omdat ik er zat, omdat ze in mij geloofden. Overigens niet omdat ik ze persoonlijk heb gestimuleerd, dat heb ik heel bewust bij niemand gedaan.

Heeft u fouten gemaakt?

Met de kennis van vandaag natuurlijk wel. Maar dat is natuurlijk eenvoudig. Ik had gedacht dat de bedrijven waarin Newconomy investeerde, langer de tijd zouden krijgen om te groeien. Dat ze net zoals in de VS in 1996/1997, puur op basis van verwachtingen enkele jaren de tijd zouden krijgen om geld op te halen en te groeien. Newconomy wilde à la de ontwikkelingen in de VS, posities innemen bij die bedrijven waarvan wij dachten dat ze de meeste kans maakten om over twee jaar winstgevend te zijn. Dat is de premisse geweest van ons bedrijf. Het is misschien mijn fout geweest dat ik niet eerder heb ingezien, dat toen de internetmarkt in de VS instortte, de rest van de wereld direct mee naar beneden werd getrokken. De daling in Nederland liep parallel aan die van de VS, terwijl de stijging hier pas veel later op gang is gekomen. Eigenlijk hebben we hier in Nederland amper geprofiteerd van de internetboom. En dat vind ik om veel redenen heel triest.

Maar heeft Newconomy gewoon niet geïnvesteerd in de verkeerde bedrijven?

In het licht van vandaag de dag is dat voor een deel der bedrijven inderdaad het geval. In het licht van toen waren het verstandige investeringen. In de markt ten tijde van de beursgang heerste het gevoel dat je in Nederland snel je posities moest innemen. Het gevaar bestond dat iemand anders er met de buit vandoor zou gaan of dat de bedrijven alleen maar duurder zouden worden. Met terugwerkende kracht kun je stellen dat we te overhaast belangen in bedrijven hebben genomen. Bedrijven die naderhand het netwerk weinig toegevoegde waarde konden bieden.

Heeft u zelf veel geld verloren aan de val van Newconomy?

Ik bezit 3,3 miljoen aandelen Newconomy en ben daarmee grootaandeelhouder (twaalf procent, MH). Deze aandelen zijn nu een stuk minder waard dan de twintig euro van een jaar geleden, de koers schommelt op dit moment rond de 0,30 eurocent. Maar in dat eerste jaar mocht ik ze niet verkopen. En al had het wél gemogen, dan had ik het toch niet gedaan. Als ik binnen een jaar na de start van Newconomy mijn aandelen had verkocht, dan had ik daarmee mijzelf en mijn bedrijf volstrekt ongelooftwaardig gemaakt.

Het enige dat u aan de twee tropenjaren bij Newconomy heeft overgehouden, zijn 3,3 miljoen waardeloze aandelen?

Ik kreeg als CEO een maandelijkse bezoldiging van 20.000 gulden, geen overdreven hoog bedrag voor deze functie.. En op dit moment zijn die aandelen dus circa 2 miljoen gulden waard, maar dat schommelt nogal per dag en ik zal vooralsnog toch niet verkopen.

Kijkt u nog elke dag wat de beurskoers doet?

Vanzelfsprekend.

Voelt u nog enige betrokkenheid bij het bedrijf?

Ik ben als grootaandeelhouder natuurlijk geïnteresseerd wat er in het bedrijf gaande is. En ik dien het bedrijf van advies om de huidige problemen het hoofd te bieden. Maar mijn rol is daarbij vrij klein. Als je ergens weg bent, moet je oppassen je opvolging niet voor de voeten lopen.

Lijdt u emotioneel onder de val van Newconomy?

Het gaat stukken beter met mij dan menigeen denkt.

U bent de klap inmiddels te boven?

De ondergang van Newconomy is vrij geleidelijk verlopen. Dus in die zin is er geen sprake van één klap. Maar mijn schorsing als bestuurder van Newconomy begin van dit jaar, was voor mij de meest heftige gebeurtenis. Door een uiterst onverstandige actie van de commissarissen zag ik mijn bedrijf in de vernieling worden geholpen. Ik ben op dat moment niet bibberend in een hoekje gekropen om een potje te gaan huilen. Zo zit ik niet in elkaar. Dus ondanks dat ik vond dat er een stompzinnige beslissing was genomen, ben ik direct naar oplossingen gaan zoeken.

U wist wat er moest gebeuren?

Ik wist in ieder geval wat er *zou* gaan gebeuren. Op het moment dat ik geschorst werd, wist ik onmiddellijk (De Hond slaat zijn handen plotseling hard op elkaar, MH) welke gevolgen dit voor Newconomy zou hebben. Ik heb drie dagen na mijn schorsing een document bij de notaris gedeponerd, waarin ik voor een groot deel het traject beschrijf wat er daarna is gebeurd. Een soort voorspelling dus.

Waar was dat goed voor?

Het zag er aanvankelijk naar uit dat de aandeelhouders van Newconomy drie tot vier weken ná mijn schorsing zouden stemmen of die schorsing terecht was of niet. Ik wilde tijdens deze aandeelhoudersvergadering, die uiteindelijk nooit heeft plaatsgevonden, dit document overhandigen. Om aan de aandeelhouders te laten zien: 'jongens, dit waren de consequenties waar ik bang voor was. Kijk,

het is ook allemaal zo gebeurd.’ Met dit document wilde ik voorkomen dat de aandeelhouders zouden zeggen: ‘Ja, makkelijk praten nu.’ Ik heb precies aangeven wat er stond te gebeuren.

Wat was de kern van dat epistel?

Dat er niets van Newconomy over zou blijven en de koers naar het nulpunt zou dalen.

Waar vult u tegenwoordig uw dagen mee?

Ik rust uit, laat alles even op mij af komen. Ik heb 35 jaar hard gewerkt, mag ik even afstand nemen? Ik lees veel en ben bezig met het vervolg op mijn boek uit 1995, ‘Dankzij de snelheid van het licht’. Verder zie ik wel wat de toekomst brengt. Ik heb niet de drang om nu direct weer aan de slag te gaan met iets groots. Maar de rust is per definitie tijdelijk, dit hou ik niet vol tot aan mijn pensioen. Ik zit overigens niet de hele dag op de bank. Ik word hier en daar gevraagd om advies te geven, een praatje te houden of een rapport te schrijven. Maar daar vul ik gelukkig nu geen werkweek van negen tot vijf mee vol.

Ziet u zichzelf nog een bedrijf beginnen? Er wordt van u gezegd dat u meer ‘ideeënman’ dan ondernemer bent.

Dat is gewoon niet waar. Ik kan een hele rij activiteiten opnoemen waarbij ik betrokken ben geweest, die goed zijn gegaan. Maar dat deed en doe ik altijd in teamverband, daar functioneer ik het best. De definitie van ondernemer is goed van toepassing op mijn persoon. Een ondernemer is iemand die kansen ziet en daarop inspringt. Als er één iemand is die dát de laatste dertig gedaan heeft, ben ik dat wel. En ja, soms slaag je, de andere keer misluk je. Ik ben in 1980 bij Interview gekomen als mededirecteur. Toen ik in 1986 wegging was het bedrijf van zeven miljoen omzet naar vierentwintig miljoen gestegen. Iedereen die destijds daarbij betrokken was, zal bevestigen dat mijn effect op het rendement van Interview groot was.

Een nieuw bedrijf is niet uitgesloten?

Dat is niet mijn ambitie. En is het ook nooit geweest. Ik heb nooit bewust een bedrijf opgezet. Nee, er was altijd een bepaalde activiteit die ik deed waaromheen later dan een bedrijf ontstond. Voor mij staat wel vast dat ik in de toekomst iets kleinschaligs wil doen. Kleinschaliger dan Newconomy waar op het hoogtepunt twintig man werkten. Maar misschien treed ik wel bij een bedrijf in dienst. Alles staat nog open. Ik heb wel wat dingetjes lopen, maar ik wil en kan ze in alle rust naast elkaar zetten om dan vervolgens een keuze te maken.

Wordt het iets met internet of heeft daar inmiddels genoeg van?

Het ligt heel voor de hand dat ik weer wat met internet ga doen, alles wordt immers internet. Direct of indirect. Bovendien bevinden zich mijn kwaliteiten, know how en netwerk toch op dat terrein.

Tot slot, hoeveel zetels voor Leefbaar Nederland met Pim Fortuyn als lijsttrekker

Tussen de tien en twintig zetels als althans Fortuyn de lijsttrekker wordt. Hij zal zowiezo de smaakmaker worden van de aanstaande verkiezingen. . Ik had zijn boek 'Droomkabinet' gelezen, nog voordat hij bekend maakt de politiek in te willen. Ik heb hem toen heel spontaan een mailtje gestuurd, omdat ik voor 95% het eens was met zijn standpunten. Zij verschillen trouwens nogal van de beeldvorming die om hem heen is ontstaan. En als dat in de campagne overkomt dan zou hij wel de grote verrassing van de verkiezingen kunnen worden.

Heeft u soms politieke ambities?

Absoluut niet. Het lijkt me voor iemand zoals ik uiterst frustrerend te zijn.